

Minnisblað

Móttakandi: Til sveitarstjórna og þeirra starfsmanna sveitarfélaga sem málið varðar

Dags.: 10. júlí 2024

Sendandi: Helgi Aðalsteinsson

Málsnr.: 2308027SA
Málalýkill: 01.21

Efni: Ný spá Hagstofu og forsendur

Hagstofa Íslands birti nýja þjóðhagsspá sína þann 28. júní sl. þar sem farið var yfir efnahagshorfur til næstu ára. Við fjárhagsáætlanagerð sveitarfélaga er oft stuðst við þjóðhagsspá Hagstofu og í þessu stutta minnisblaði er farið yfir helstu þætti sem fram koma í framangreindri þjóðhagsspá.

Almennt má segja að hægja tók á hagvexti á seinni helmingi síðasta árs og á fyrsta ársfjórðungi yfirstandandi árs dróst verg landsframleiðsla saman um 4%. Að mati Hagstofu eru horfur á 0,9% hagvexti í ár sem verður borinn upp af innlendri eftirspurn. Reiknað er með 2,6% hagvexti árið 2025 og að hann verði drifinn áfram af einkaneyslu, fjárfestingu og bata í utanríkisviðskiptum. Á næstu árum er almennt reiknað með svipuðum hagvexti á breiðum grunni.

Helstu þættir í nýrri þjóðhagsspá Hagstofu Íslands eru sýndir í neðangreindri töflu en til samanburðar eru niðurstöður úr nóvember spá 2023 í sviga.

Spá Hagstofu Íslands um þróun efnahagsmála 2024-2028

	2024		2025		2026		2027		2028	
Einkaneysla	0,9	(1,9)	2,4	(2,4)	2,8	(2,6)	2,8	(2,6)	2,8	(2,5)
Samneysla	1,6	(1,6)	0,9	(0,8)	0,8	(1,0)	1,0	(1,0)	1,3	(0,7)
Fjármunamyndun	1,1	(0,4)	3,0	(3,9)	3,5	(4,6)	1,8	(1,1)	1,7	(2,1)
Atvinnuvegafjárfesting	1,9	(1,9)	2,5	(3,6)	3,6	(5,1)	0,1	(1,1)	2,0	(1,6)
Fjárfesting í íbúðarhúsnæði	2,9	(-4,1)	4,9	(5,4)	6,4	(4,1)	5,0	(3,6)	3,8	(3,4)
Fjárfesting hins opinbera	-3,9	(0,5)	2,6	(2,9)	-0,4	(3,4)	4,9	(-2,3)	-2,5	(2,1)
Þjóðarútgjöld, alls	0,8	(1,5)	2,1	(2,3)	2,5	(2,6)	2,1	(1,8)	2,2	(1,9)
Útflutningur vöru og þjónustu	1,3	(3,7)	4,2	(3,0)	2,5	(2,8)	3,1	(3,3)	2,9	(3,0)
Innflutningur vöru og þjónustu	1,2	(2,3)	2,9	(2,4)	2,0	(2,5)	2,0	(1,9)	2,1	(2,0)
Verg landsframleiðsla (hagvöxtur)	0,9	(2,1)	2,6	(2,6)	2,7	(2,7)	2,6	(2,5)	2,5	(2,4)
Atvinnuleysi (% af vinnuafli)	4,2	(4,0)	4,3	(4,2)	4,2	(4,1)	4,1	(4,1)	4,0	(4,0)
Vísitala neysluverðs (verðbólga)	6,0	(5,6)	3,9	(3,6)	2,7	(2,8)	2,5	(2,5)	2,5	(2,5)
Launavísitala m.v. fast verðlag	0,6	(1,1)	1,7	(1,0)	1,7	(1,6)	1,5	(1,6)	1,5	(1,6)

- Horfur eru á að einkaneysla aukist um 0,9% í ár en almennt má segja að hún hafi verið sterkari á fyrsta ársfjórðungi en vísbendingar bentu til. Nýir kjarasamningar og lægri verðbólga eru talin styðja við einkaneyslu þegar líður á árið og á næsta ári er gert ráð fyrir því að einkaneysla aukist um 2,4%. Talið er að raunlaun hækki meira á næsta ári vegna minni verðbólgu og að ráðstöfunartekjur aukist samhliða.
- Í ár er búist við hóflegri aukningu í atvinnuvegafjárfestingu og reiknað með að hún vaxi um 1,9%. Með lækkandi vöxtum er gert ráð fyrir að fjárfesting glæðist og talið að framkvæmdir við Hvamsvirkjun komist á fullt skrið á næstu tveimur árum.
- Íbúðarfjárfesting jókst um 15,7% á fyrsta ársfjórðungi yfirstandandi árs en gert er ráð fyrir minni krafti í henni út árið og að ársvöxtur verði 2,9% og vaxi nokkuð á næstu árum. Fjárfesting hins opinbera dróst saman um 5,8% á fyrsta ársfjórðungi yfirstandandi árs, samanborið við síðasta ár, en spáð er að hún dragist alls saman um 3,9% á árinu en taki svo við sér og vaxi um 2,6% á næsta ári (2025).
- Á fyrsta ársfjórðungi yfirstandandi árs reyndist framlag utanríkisviðskipta til hagvaxtar neikvætt enda dróst útflutningur saman um 3,3% á milli ára, einkum samdráttur í þjónustuútflutningi. Loðnubrestur og orkuskerðing Landsvirkjunar til stórnotenda hafði einnig töluverð áhrif. Innflutningur jókst um 1,6% á milli ára (á ársfjórðungnum) sem rekja má til aukins þjónustuinnsflutnings. Gert er ráð fyrir að vöruútflutningur taki við sér og að útflutningur aukist um 1,3% á árinu og 4,2% á því næsta.
- Verðbólga hefur hjaðnað hægt á árinu, ekki síst vegna þrýstings á fasteignamarkaði. Peningalegt aðhald kælir hagkerfið en gengi krónunnar hefur verið stöðugt og vonast er eftir því að nýgerðir kjarasamningar styðji við hagfellda verðlagsþróun á næstu árum. Talið er að vísitala neysliverðs hækki um 6% að meðaltali í ár og gert ráð fyrir að hún verði 3,9% árið 2025 og 2,7% árið 2026.
- Helstu óvissupættir í tengslum við spána¹ :
  - Náttúruhamfarir á Reykjanesi
  - Verðbólguþróun
  - Alþjóðlegar efnahagshorfur
  - Aukin spenna í alþjóðasamskiptum og stríðsátök

Spá Hagstofu er í takti við spár greiningadeilda bankanna að undanfögnu.

Nýjstu þjóðhagsspá Hagstofu Íslands má finna í heild sinni á neðangreindri vefslóð :

[Þjóðhagsspá Hagstofu Íslands \(28.júní 2024\)](#)

HA

¹ Forsendur þjóðhagsspár Hagstofu Íslands byggja á gögnum sem lágu fyrir í byrjun júní 2024.